

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Hegyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

viszra nem adunk

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Tőzsdeháboru.

Pécs, 1901. november 5.

Azok a nagy visszaélések, a melyeknek a tőzsdék levegőben lógó spekulációi révén valóságos melegítő ágyai, mindenütt ezek megrendszabályozására vezettek, csak Magyarországon uralják a tőzsde spekulánsai még föltétlenül a helyzetet. Ausztriában már legközelebb a törvényhozás elé kerül a fedezetlen határidőüzlet eltörlésére vonatkozó előterjesztés s az ottani börzejátékosok most abba az utolsó mentőhorgonyba kapaszkodnak, hogy a fedezetlen határidőüzlet ellen hozandó minden rendszabály hatástalan marad Ausztriában, mert ez a játék szabadon folyik Magyarországon.

Pedig Magyarországnak, mint agrárállamnak sokkal inkább állna érdekében megszüntetni ezt a kárhozatos játékot, nemcsak azért, mert a játékszenvedély büns fölizgatásával számtalan existenciát tesz tönkre, hanem azért is, mert az nem lévén kötve a rendelkezésre álló árukészlethez az áralakításban teljesen fölforgatja a kereslet és a kínálat közti viszony természetes hatását.

Minálunk azonban még komolyan gondolni sem mernek mezőgazdasági termelésünk eme rákfénéjének gyökeres kiirtására. A mire nézve eddig komoly lépések történtek, az csupán a tőzsdei szokásoknak méltányos irányban való módosítására irányult. A tőzsdei szokás ugyanis a szokványbuza súlyát hetvenhat kilogrammban állapította meg, a mi nagyon közepes minőségnek felel meg. Ennek folytán a börzei vevő hetvenhat kilós buzánál silányabbnak szállítását nem tartozik elfogadni, de súlyosabb buza szállításánál is csak a hetvenhat kilós minőségnek az árát tartozik fizetni.

Hogy ez milyen óriási igazságtalanság különösen nálunk Magyarországon, az azonnal szembeszökő lesz, ha meggondoljuk, hogy a magyar buza tulnyomó részben sokkal acélosabb, súlyosabb s így jobb minőségű, mint a tőzsdei szokás hetvenhat kilós szokványbuzája s a termelő ezért a jobb minőségű árujáért mégis csak a tőzsdei szokás által megállapított silányabb minőség árát kapja.

Olyan szembeszökő ez az igazságtalanság, hogy a budapesti tőzsdetanács, már a börze ellen mind szélesebb körre terjedő animozitás ellensúlyozása szempontjából sem térhetett ki a Biharmegyei Gazdasági Egyesület ama kezdeményezése elől, hogy a tőzsdei szokások idevágó része revízió alá vétessék. Ezért szaktanácskozmányt tartott, a melyen a termelő mezőgazdák és a legnagyobb fogyasztók, a budapesti malmok hozzájárulásával határozatba ment, hogy a tőzsdei szokás akként módosítottik, miszerint abban az esetben, ha az eladó a szokványbuzánál súlyosabbat, tehát jobb árut szállít, a szokványbuza árán fölül bizonyos mérsékelt bonifikációt igényelhet a vevőtől.

Hogy a jobb minőségű áruért magasabb ár fizetendő, az a legelemibb szabálya minden tisztességes kereskedelemnek a világon, csak a budapesti börzetagok körében keltett a kereskedelem tisztessége érdekében tervezett ez a rendszabály valóságos forradalmat. — Ezek tegnapelőtt mintegy 5—600-an értekezletet tartottak s azon elhatározták, hogy a börzetanácsot felkérjük az eddigi börzeüzleti szokásoknak változatlan föntartására.

Természetes, hogy rossz ügynek rossz a védelme is s azért ennek a határozatnak a megokolása is csak úgy hemzseg a szemenszedett képtelenségektől. Azt persze még a börzések is röstelik nyíltan bevallani, hogy az eddigi szokásokhoz azért ragaszkodnak, mert ezek a termelő rovására igazságtalan hasznot biztosítanak nekik, azért olyképp iparkodtak föltüntetni a dolgot, mintha a jobb minőségű buzáért igényelhető fölülfizetés valóságos veszedelmet jelentene a termelő gazdákra nézve.

Azt mondja ugyanis a határozat megokolása, hogy a tervezett reform elűzné a szolid vevőket piacunkról. Mert ezeknek az uraknak a szemében nem az a szolid vevő, aki megadja az áruért az értékének megfelelő árat, hanem aki a silányabb minőségre megállapított árhoz ragaszkodik akkor is, mikor jobb árut kap, a melyet ő bizonyára nagyobb haszonnal fog tovább adni, mintha hetvenhat kilós szokványbuzát kapott volna.

De még tovább is mennek az értekező tőzsérek, mikor azt mondják, hogy a

súlyosabb és kevesebb értékű buzafajok a tervezett bonifikáció életbeléptetése esetén oly nagy tömegben értékesítenének a budapesti határidőpiacon, hogy ez képes lesz a mezőgazdasági érdekek rovására nagy árdepressziót előidézni. Hát kell-e nagyobb vakmerőség, mint azt állítani, hogy a súlyosabb buzafajok kevesebb értékűek? Aztán micsoda fejtetőre állított okoskodás az, hogy a bonifikáció folytán a súlyosabb buzafajok oly nagy tömegben árasztanak el a börzét, ami árhanatlást idézne elő. Hisz a bonifikáció csak effektív üzletnél lehetséges, mert csak valóságban szállított áruért követelhető, ennek piacra kerülő mennyisége pedig nem a bonifikáció magasságától, hanem a tényleges termésviszonyoktól függ.

Az persze lehetséges, sőt valószínű, hogy az effektív üzletben előállható bonifikáció deprimálólág hatna a fedezetlen határidőüzletre s valószínű, hogy ez a körülmény is hozzájárult a börzelovagok kedélyének fölizgatásához a tervezett reformmal szemben; de akkor ne tessék szemforgató módon a gazdák érdekét előtérbe tolni, mikor határozatuknak indoklása világosan elismeri, hogy »a tervezett reform nagy előnyöket és szállítási könnyítéseket nyújtana az eladóknak.«

Azt pedig a legfurfangosabb börzei fogással sem fogják elhíttetni senkivel, hogy az eladó termelőknek nem ez az igazi érdeke, hanem az, hogy nyolcvan kilós buzájukat is a hetvenhat kilós minőségnek megfelelő áron vesztegessék.

* **Képviselők a bizottságokban.** Lapunk távirati rovatában tegnap megírtuk, hogy a képviselőház tegnap választotta meg az egyes bizottságokat. E bizottságok között a gazdasági bizottságba bevaszlatott Brásay Kálmán; a kérvényi bizottságba Darányi Ferenc, Darócy Aladár és Erreth János; a mentelmi bizottságba Tormay Károly és a vízügyi bizottságba Stajevits János.

A Béka-boltban

Pécs, Irgalmasok-utca 10.

Óriási nagy raktár férfi szövetekben

u. m. finom Mandarin téli kabátoknak, valamint cheviott, gráci loden öltönyökre.

Dus raktár van női szövetekben, vászon, kanavász, chiffon és menyasszonyi kelegyekben.

Gyors és pontos kiszolgálás!

Olcsó árak!

Hírek.

Pécs, 1901. nov. 5.

A Budapesti Hirlapot!

(Jelenet egy kávéházban. Lejátszódik 3 órától 5-ig.)

Személyek: 4 pincér és egy vendég.

Vendég: Pincér! A Budapesti Hirlapot!
I. Pincér: Rögtön kérem.

Egy negyed óra múlva a vendég (a ki még mindig nem kapta meg a Budapesti Hirlapot, a II-ik pincérhez.)

Legyen szives kérem, hozza nekem a Budapesti Hirlapot.

II. Pincér: azonnal kérem ássan! (elrohan.)

Fél óra múlva a vendég (a ki mérgében belefojt egy legyet a kapucinerjébe; a III-ik pincérhez.)

Pincér ur kérem, nem lenne szives megkeresni a Budapesti Hirlapot.

III. Pincér: A Budapesti Hirlapot? kérem... (Méltóságteljes léptekkel el.)

Háromnegyed óra múlva a vendég. (Az éppen arra ügyelgő IV. pincérhez.)

Ugyan kérem van maguknak Budapesti Hirlapjuk?

IV. Pincér: Hogyne, hogyne, mindjárt hozom kérem. (Ez is elrohan.)

Egy óra múlva a vendég. (Az I-ső pincérhez, a ki az asztal körül ólálkodik.)

Pincér! Talán lenyelte valaki azt a Budapesti Hirlapot?

I. Pincér: A Budapesti Hirlapot... (nyaknyújtogatva elrohan)

Ötnegyed óra múlva a vendég. (A ki még mindig várja a Budapesti Hirlapot, az arra nyugodtan sétáló II. pincérhez) Talán kézbe van az Budapesti Hirlap?

II. Pincér: Hja! a Budapesti Hirlapot... (utána lovagol a másíknak.)

Másfél óra múlva a vendég. (A III. pincérnek int, a ki messziről keringeti az asztalát.)

Jöjjön csak kérem ide.

Mondja meg igaz hitére, tudja maga, hogy mi az a...

III. Pincér: Budapesti... (vágatva el.)
Egy és és háromnegyed óra múlva vendég (a IV. pincérhez, a ki a körmeit harapdálja) Könyörgöm pincér ur ne...

IV. Pincér: Na né!... majd elfeledtem

a Budapesti Hirlapot. (lajhár léptekkel ki a separéba.)

Két óra múlva a vendég: Fizetek!

I. Pincér: (Rohan a Budapest Hirlappal)

Méltóztatik kérem a Budapesti Hirlap...

Vendég: (mosolyog és indul) Itt van 20 fillér osszak fel maguk között, amiért ugy mullattam, mintha Sipulusz tárcáját olvastam volna el.

— gy.

Napirend 1901. november 6-án.

Naptár: szerda, nov. 6. — Róm. kath.: Lénárd. — Prot.: Lénárd. — Görög-kel. (okt. 24.) Aré-tasz. — Zsidó: Marchesvan 24. — Nap kél 6 óra 37 perckor; nyugszik 4 óra 18 perckor. — Hold kél 1 óra 36 perckor éjjel; nyugszik 2 órakor délután.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hűvös idő, szeles, éjjeli fagy várható.

Színház: »Bolond«, daljáték.

— (Imre napja.)

Ma volt Imre napja, melyen névünnepekét tartották városunk Imréi. A mai napon tartotta névünnepeét báró *Fejérváry* Imre főispán, a kinek a vármegye tisztviselői üdvözlő lapon gratuláltak névnapja alkalmából. Az üdvözlő iratot, — mely következő szövegű: »Baranyavármegye tisztviselőikara őszinte örömmel emlékeztet meg Méltóságos dr. báró *Fejérváry* Imre ur, Baranyavármegye és Pécs szab. kir. város főispánjának mai névnapjáról, az igaz érzés teljes melegével üdvözlö s szive mélyéből kívánja, hogy a mindenható a haza javára, a kormányzása alatt álló két testvértörvényhatóság felvirágoztatására, családja üdvére, boldogságára sokáig éltesse« — a vármegye összes tisztviselői aláírták s ugyancsak üdvözlő iratban fejezték ki jókívánásaikat a város tisztviselői is. Azonkívül a főispáni hivatalban kített iven, ugy városunk, mint a helyörség számos előkelősége tolmácsolta üdvözlését. — *Majorossy* Imre polgármestert névnapja alkalmából a város tisztviselői szintén üdvözlő iratban üdvözölték.

— (Felmentett főispán.)

A király dr. *Pejacsevich* Tivadar, Verőce megye és

Eszék szabad királyi város főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentette és megengedte, hogy sok évi sikeres működéseért a legfelső elismerés neki tudtul adassék.

— (Tisztiorvosi vizsga.) A Kolozsvárott tartott tisztiorvosi vizsgálaton *Siklósi* Albert dr., barcsi orvos, tisztiorvosi képesítést nyert.

— (Gazdasági tanszék a papnevelő intézetben.) *Hetyey* Sámuel pécsi püspök *Darányi* földmívelési miniszter felkérésére a pécsi papnevelő intézetben a gazdaságtan részére külön tanszéket állított föl. A tárgyat heti egy órában a III-ad és IV-ed éves hallgatók részére adják elő s a püspök a tanszékre *Somssich* Bélát a pécsi tanítóképző gazdaságtan tanárát nevezte ki előadónak.

— (Cigány temetés.) Rác Guszti zenekarának gyásza van, mert hát ezeknek a bohém népeknek a világában gyászol az egész banda, ha csak egy tagjának van is mit elsiratni. A Rác Guszti zenekarának egyik tagja *Horváth* Gábornak a felesége hunyt el tegnaps a fiatal asszonyt ma délután három órakor temették el a Miklós-utca első számú gyászházból, honnan a temetőig a zenekar kísérte ki, búsabbnál búsabb, szívhez szóló magyar dalok lágy akkordjait csalva ki a szomorú, gyászfátyolos száraz-fából, melyből oly fájdalmasan, keseregve szálltak világgá a hangok, mintha rájuk lett volna bizva, hogy világgá zokogják a hitvesét vesztett férj, az anyjukat vesztett gyermekek szívének őszinte, mély bánatát. Meghatóbb, szebb s a maga egyszerűségében mégis pompásabb gyászmenetet ritkán láttunk, mint ez volt, hol szem nem maradt szárazon, hol igaz volt, őszinte, minden az elhunyt halála fölött ontott köny, hol igaz részvétről tanuskodtak, ugy a koporsóra tett koszoruk, mint azok a bus nóták, mert hiszen mindakettőnek fészke ott volt azoknak

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Mi az élet?

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

— Humorisztikus csevegés. —

Irtta: **K. Mártonffy Endre.**

Mi az élet? „Erre egy hirneves humorista azt mondá: „az élet“ bohózat számtalan felvonásban, telve homályos jelenetekkel. Személyek:

A férfi — csodálatos állat.

Az élet — kedvese.

A nő — kigyója.

A sors — udvarmestere.

A remény — dajkája.

A szerencse — hamis, kétszínű barát.

A szaglás, hallás, látás, izlés, és tapintás, — szolgálja személyzete. Gyöngesség, szenvedély, hiba, tévedés stb. — kellékek, maszk (magyarán: emberi dolgok.) A nézőtér: a föld; a cselekvény addig játszik, mig engedélyezve van. Helyárok: Első hely: gyakran becsület és észszel lesz fizetve. Az álló helyen levő közönség rendszeren adós marad.

Az élet éltető nedve, a szerelem, legnagyobb kincse a megelégedés, legbiztosabb jószága az egészség, legjobb vigasza az alvás, leghűbb orvosa, egy igaz barát.

Csak az a kár, hogy az emberi élet rövid! Mit alkothatunk, ha csak p. o. 70 évig

élünk? Mathuzelem... ez volna a mai korba való, ez volna az ember! Ó 999 évig élt! Hagyjuk el az utóbbi kilencet, vajjon melyikünk él addig? Nem csoda, mert minden ember 40 éves korában lesz csak okos, azaz akkor tér észre, azután ha mégél 30 évet, oly dühös bolond lesz, csakis azért, hogy miért nem lett előbb okosabb! Pedig örülnie kellene, hogy 40 éves korában nőtt be a fejelágya, mert ha 20 éves korában jön meg az esze, akkor 50 évet se ér meg; meghal. Lehetetlen, hogy ép eszű ember 30 évet józanul töltsön e világon. De tudják-e kedves olvasóim, miért lett Mathuzalem 999 éves? Én tudom, s önöknek, — ha követelik tanácsomat elmondom. Mathuzelem azért lett oly öreg, mert csak 185 éves korában nősült meg! Tessék megpróbálni, és biztosíthatok bárkit, hogy e magas kort eléri.

Vannak, kik az életet a vasúthoz hasonlítják. Az ember egész élete olyan, mint a vaspálya. A bölcső a pálya udvar, a sir az utolsó stáció! Az ember léte vas erőszakkal van szűk korlátok közé szorítva. Azt hiszik olvasóim, hogy mi emberek örömet születtünk? De születnünk kell! A mint az ember a világra jön, kiabál, ordít, az élet egészen idegen előtte! Azelőtt azt mondták: »Megpillantotta a napvilágot,« — most ezt mondhatjuk: »Megpillantotta a világ sötétségét, s e tudat sokáig némává teszi!« S hogy miért él némely ember csak 50—60, vagy 70 évig, holott 100 éves lehetne, azt a modern orvos tudományának köszönhetjük.

Minél zajosabb az élet, annál gyorsabb

az utazás a végcél felé, s miként a vasut a a föld magaslatait megfutja, ugy futjuk meg a nehézség utait. Az emberi életben sok magas hegy van, melyet átlépni bajos, sőt lehetetlen, sok sötét alaguttal találkozunk, melyeken keresztül törnünk kell, sokat kell a vágányon mennünk, hogy előre haladhassunk.

Az élet vasutján az igazgató a sors; a mérnök: a szerencse; a véletlen: kalauz, az öt érzék: a mozdonyvezető, a szenvedélyek: a fűtő, az ész és szellem: a pálya őr, mindezek mellett szerencsétlenség és kár nincsenek kizárva, s mégis az élet vagonjában kell maradnunk, még ha a szerencsétlenség elkövetkezett is. S a ki előbb ugrik ki a kocsiból, mielőtt az utolsó stációnál nem mondják: »Most szállj ki!« annak teste s szelleme örökké meg van semmisítve.

Végül megénekelem az ember életét hasonlatokkal — de prózában:

A koldus élete — hosszú böjti predikáció.

A polgár élete — hirlap.

A lump élete — dithyramb (bordal).

A szolga élete — levél, melynek végén ez áll: »alázatos szolgálja.«

A kacér nő élete — rövid időre kiállított váltó, mely ellen folyvást óvatol, ha lejárt.

A vén leány élete — almanach, melybe különféle írók szerelmi történeteket és verseket irtak.

A modern költő élete — a valóság satyrája.

Az élvhajhász élete — kéjutazás, mely azonban csak egy pillanatra szól.

a ritkán busuló bohémeknek a szívében, melyről azt mondják, hogy csak igaz érzés terem meg benne!

— (**Ünnepelt állomásfőnök.**) A humánus bánásmód s alantos közegeihez való szívélyes viszony igen szépen megfér a szolgálati szigorral, mint november 4 én láttuk *Starc* Károly baranyaszentlőrinci állomásfőnök névünnepe alkalmából. A szeretet és köztiszteltetben álló hivatalnokot ugyanis alkalmazottai által pompás kivitelű, életnagyságu arcképpel lepték meg, melyet Szücs máv. altiszt szép, keresetlen szavak kíséretében nyújtott át az ünnepeltnek, ki a nem várt meglepetést szívélyes beszédben köszönte meg. Este az ünnepelt tiszteletére a Hübner féle vasuti vendéglőben fényes bankuett volt, melyen a szolgálaton kívüli vasuti tiszték és altiszték, ugymint Bar. - Szt. - Lőrinc intelligentiájának számos tagja, az ünnepelt s családtagjai részt vettek. A sikerült ünnepély csak a reggeli órákban ért véget.

— (**Hir Szita Sándorról.**) A tengeren tulra meglépett rácmecskei körjegyzőről magánuton ismét hír érkezett azon a réven, hogy némely ember akármint is vált el hazájától, olyan hamar nem tudja azt elfelejteni. Szita Sándor is levélben keresi meg időközönként egy pécsi jóbarátját, ír neki magáról egyet-mást, de cserében hazai híreket vár. Így egy néhány hét előtt keltezett levélben arról ad hirt a megszökött rácmecskei körjegyző, hogy egy közjegyzői irodában kapott alkalmazást, hol elég jó fizetése van, azonkívül pedig részvényese egy ottani iparvállalatnak. Egyebekben nem bántja más, mint a honvágy! Ha az a bizonyos iparvállalat tényleg oly jövedelmező, mint a milyenek az ily amerikai vállalatok szoktak lenni, s nem olyan, az idegenek kizsebelésére irányuló család, mint amilyenek Amerikában gyakoriak, akkor Szita Sándorról elmondhatjuk, hogy a gazdagodás útján halad.

— (**Jelentés a vizről.**) A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a kö-

vetkező jelentést adta ki: Folyó hó 5 én reggel 6 órakor a tettyei viztartóban 1000, az ellentartóban 680 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 700 köbméternek találtatott.

— (**A jogászbanda köréből.**) A jogászbanda f. évi október 8-án tartott gyűléséből kifolyólag felkérte a zene és ifjuság barátait, hogy az egyesület pártfogói közé lépni kegyeskedjenek. Most, mivel kérelmük nem a pusztába kiáltott szó vala, nyilvánosan köszönetet mondanak mindazon zenebarátoknak, kik pártfogói közé léptek. A jogászbanda céljaira adakoztak: A »Pécsi Katholikus Kör« 50 korona; Hanny Gábor 10 kor; Mihálffy Árpád 2 kor; Liebhardt Lajos 2 kor; Dr. Lammer Károly 2 kor; Klekner Alajos 2 kor; Walter Antal kanonok 5 kor; Körmeny kanonok 2 k.; Bitter Illés 10 kor; Szeifric István 5 kor; »Pécsi Takarékpénztár« 50 kor; K. F. 5 kor; Erreth Kálmán 5 kor; Horváth Antal 3 kor; Fischer Ferenc 5 kor; N. N. 2 kor; Krausze Ignác 5 kor; Csarsch Jenő 2 kor; Mayer Károly 2 kor; Aibach Emil 5 kor; Berec Károly 5 kor; Horváth Mór, 2 kor; Szautter Gusztáv 10 kor, Dr. Cirer Elek 5 kor; Domján Izidor 3 kor; Zsolnay Imre 2 kor; Hardy Sándor 5 korona.

— (**Utóállítás.**) A vármegyei vegyes katonai utóállító bizottság ma reggel 8 órakor utóállítást tartott a Scholz-féle sörházban, hol huszonnyolc ujong jelentkezett, kiknek legnagyobb része bevált katonának.

— (**Hirtelen halál.**) *Maska* Mihály, kórház-utca 8. szám alatti lakos tegnap este a kórház melletti közknál, honnan vizet akart vinni, hirtelen rosszul lett, elesett s orrán, száján eleredt a vér. Haza vitték a lakására, hol azonban pár perc alatt meghalt. A hirtelen halálról jelentést tettek a rendőrségnek s elrendelték a holttest felboncolását.

— (**Üdvarlás törrel.**) *Stark* Károly, szőlő-utcai lakos szerelmes egy leányba, kivel tegnap este annak a petrezselyem-utcában lakó barátnőjénél találkozott. A legény itt annyira elkeseredett a leány miatt, hogy

tört rántott elő s azzal a szeretőjét leszurással fenyegette. Szerencsére rendőrt hívtak, a ki a tört elvette a szerelmes legénytől s bevitte a rendőrségre, megtevéen a legény életveszélyes fenyegetés miatt a feljelentést a kapitányságnál.

— (**Leesett a háztetőről.**) *Bódi* Kázmér, cserepesinas, a városi bikaistálló tetéről, melynek javítási munkálatainál segédkezett, vigyázatlansága folytán leesett és több sérülést szenvedett. A szerencsétlenül járt gyereket hazavitték szülei lakására s most ott-hon ápolják.

— (**A Nádor-szállodáról.**) Mindenki tudja, hogy Pécsnek legalkalmasabb és legnagyobb szállója a „Nádor“-szálló — lenne, ha az a mai modern kor igényeinek megfelelően volna berendezve. Néhai tulajdonosa, *Schönherr* Mihály, nem rokonszenvezett a gondolattal, hogy a „Nádor“-ból modern szállót csináljon s ezért maradt az régi, ósdi állapotban. Most — mint értesülünk — a Schönherr-család tervbe vette, hogy a szállót modern alapokra fekteti s abból Pécs számára nagy és kényelmes szállót csinál. Erre nézve most folynak a tanácskozások *Schlauch* Imre építészszel, a kit a család megbízott egy modern szálló terveinek az elkészítésével. A terv szerint a szálló teljesen új berendezéssel épülve az egész épület nagyrésztben újra alakíttatnék s egy részében teljesen újra is építtetnék.

— (**Megrabolt ember.**) *Viola* Imre drávaszabolcsi lakos, be akart jönni Pécsre. Állítása szerint a Csontos-pusztai csárdánál *Rác* József, málomi kocsislegény, elébe állt és elrabolta tőle összesen kilencven forint nála levő készpénzét. *Viola* jelentést tett az esetről a rendőrségnek, honnan áttették az ügyet a vizsgálat megejtése végett a csendőrséghez.

— (**Családi dráma.**) *Simontornya* községben, mint lapunknak írják, *Kovács* Pál földmives féltékenységből egy konyhakéssel agyonszurta alvó feleségét, azután magát is szíven szurta. A borzasztó családi drámáról táviratban értesítették *Kovács*nak katona fiát, a ki Budapesten szolgál.

— (**Templomszentelés.**) A felső-baranyai egyházmegyébe kebelezett nyugot-szent erzsébeti reformátusok nyolc ezer korona költséggel újjá alakították meg a volt templomukat és mint nekünk jelentik, ezt a renovált templomot nagy ünnepséggel szentelték fel. Ez a 267 lelket számláló kis gyülekezet erején felül megterhelte magát, midőn templomát renováltatta, melyet 1829-ben építettek. Most a renoválás után felemelt falával, bádigos tornyával nemcsak hirdeti ez a kis templom a hivek áldozatkészségét, buzgóságát és vallásosságát, hanem a környéknek is egyik legdiszesebb épülete. Száztizenöt év alatt, mióta az egyház fenáll 21 lelkésze volt ennek a kis gyülekezetnek. Mostani lelkésze

Az orvos élete — a betegnek szóló nekrológ.

A hiu ember élete — önéletrajz, mert mindig magáról beszél.

A napszámos élete — naptár, mert egyik naptól a másikig él. Az ünnepek azért vannak benne vörös betűkkel nyomtatva, mert akkor véres verejtékkel szerzett pénzén szórakozhatik.

A nagyur élete — törvénykönyv, mert csak parancsolni tud.

Az író élete — sajtóhibák jegyzéke.

A tékozló élete — költői elbeszélés.

A meghasonlott ember élete — hadüzenet a világnak.

Az újságíró élete — rég eltűnt aranyidők elegiája, a midőn még a szerkesztők honoráriumot adtak.

A gigerli élete — modern vigjáték, azaz melyből hiányzik: jellem, humor, szellem s

telve van oly párbeszédekkel, melyek akkor tetszetősek minél kevesebbet beszélnek benne.

A fősvény élete — harc a milliókért.

A táncosnő élete — az ép elmét lenyűgöző epigramm, mert lábaival a legokosabb ember fejét is elbolondítja.

Az énekes élete — hősköltemény s ha az éneknek vége van, a hőst annál jobban bámulják.

A bolond élete — modern lyrai kötet, azaz melyből hiányzik: a jó gondolat s mely telve van selejtes gombákkal.

Minden ember élete — pör a sors ellen, mely gyakran évekig tart s ha a pört elvesztette, sokszor még halála után is fizetnie kell a perköltségeket.

Azért kedves olvasóim, ne pöröljete a sors ellen s ne fizessetek, hanem igyekezzetek sokáig élni.

RIEDMANN KÁROLY

**LEGNAGYOBB és
LEGOLCSÓBB**

BUTOR-RAKTÁR

Pécs, Sisklósi-országut 44. sz. a., a Mátyás Király átellenében.

Nagy választék, mindennemű fa, vas és kárpított butorokban a

legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben.

Nagyobb berendezések és menyasszonyi kelengyéknel

10% árengedmény.

Szőllősi Antal a 22-ik rendes lelkész, a ki 12 év óta lankadatlan szorgalommal működik e kisdud gyülekezet felvirágoztatásán.

— (**Eltűnt fia.**) *Dobró* Jánosné, szül. *Ehmann* Rozália azt jelentette a mohácsi főbírói hivatalnál, hogy Sándor nevű 10 éves fia október 30-án eltűnt. Iskolába küldte reggel 8 órakor, de az a helyett, hogy oda elment volna, útját másfelé vette s azóta semmit sem tud felőle. Személyleírása: termete korához képest kicsiny, arca: hosszas, szeme: kék, haja: szőke, különös ismertető jele: nyakán hátul barna folt.

— (**Nagy idők tanuja.**) Azoknak a — fájdalom, — már oly nagyon is keveseknek száma, kik végigküzdötték a magyar Szabadság hajnalhasadásának vérbeborult, fényes korát, ismét csökkent, ismét meghalt a nagy idők egy tanuja. *Hartl* Ferenc, a pécsi iparosvilág egyik régi, közismert tagja, hunyt el tegnap éjjel háromnegyed 12 órakor munkás és áldásos életének 72 ik évében. Temetése holnap folyó hó 6-án délután 4 órakor lesz, a ferenciek-utca 5. számú gyászházából a budai külvárosi temetőbe. A gyászmisét folyó hó 7-én délelőtt fél 10 órakor tartják meg a székesegyházban az elhunyt lelkiüdvéért. *Hartl* Ferenc, ki Pécsen a valaha oly virágzó bábozó iparnak ugyszólván atyamestere volt, a város törvényhatósági bizottságának is tagja volt s a szabadságharcot, mint az annyi véres ütközetet nyert 60-ik zászlóalj hadnagya küzdötte végig. Halála alkalmából a Kereskedelmi és Iparkamarán, a városházán, a Kath. Kőr és a Nemzeti Kaszinón kitűzték a gyászlobogót. Elhunytát özvegye *Wagner* Márián kívül gyermekei, közöttük *Hartl* Gyula állami anyakönyvvezető, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja.

— (**Pakolják a közkutakat.**) Lapunk tegnap esti számában hirt adtunk arról, hogy ránk köszöntött az első fagy, zérusra szállott a hőmérő. Ez a tény aztán, — igen helyesen — arra készítette a mérnökiséget, hogy a már meglévő vízhiányon kívül beállható teljes víznélküliséget elkerülendő, a közkutakat bepakoltassa s így óvják meg azokat a — befagyástól. Tegnap már egy sereg munkás azzal foglalkozott, hogy teletömte salakkal, szalmával a közkutakat fedő ládákat s most már ezek, a mi állandó vízhiányunkról tanuskodó néma ládák alá rejtett közkutaink meg vannak védve a fagyás ellen.

— (**Vásár.**) A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Baranyavármegye területéhez tartozó Nagy Harsány községben a folyó évi október hó 7-ére esett, de elmaradt országos vásár helyett folyó évi november hó 4-én pótvásár tartassék, a Somogyvármegye területéhez tartozó Gyöngyösmellék községben a folyó évi október hó 7-ére esett, de elmaradt országos vásár helyett folyó évi november hó 9-én pótvásár tartassék.

— (**Házasság.**) *Lutzenburger* József székesfővárosi tanító *Wache* Jozsefával ma tartotta esküvőjét Bonyhádon.

— (**Lelkeszi értekezéslet.**) A somogyi evang. egyházmegye lelkeszi köre Nagykanizsán tartotta meg ez évi őszi közgyűlését *Németh* Pál esperes elnöklete alatt. A gyűlés kifejezést adott azon óhajlásának, hogy a teologusok az egyházi zenében és éneklés-

ben úgy elméletileg mint gyakorlatilag alapsabb képeztetést nyerjenek, mint eddigelé. A lelkesz fiakat segélyező országos egyesület javára 100 koronát szavaztak meg; a kőszegi felsőbb leányiskolára pedig 50 koronát. Végül elfogadták általános használatra a Gyurátz Ferenc püspök által készített ágendát. Gyűlés után a lelkeszek és a szintén ekkor ülésezett egyházmegyei tanító-egyesület tagjai urvacsoarával éltek.

— (**Tavas az őszenben.**) Vörösmart-ról írják lapunknak, hogy az egész község csodájára jár most annak az orgonabokornak és szilvafának, mely a késői ős dacára is kifakadt és javában virágzik. Özv. *Madarásné* udvarán az orgonabokrok oly szépen virágzannak, akár csak májusban, és hogy a természet csodája nagyobb legyen, a bokrok alatt egész kis ibolyaerdő terjeszti szét illatát. Ugyancsak Vörösmarton *Órsi* Ferenc hivatalnok udvarán pedig egy szilvafa borult fehér virágpompába. A természet csodájának azonban hamarosan véget vet az őszi fagy.

— (**Megnyuzott ember.**) Somogy-megyében, Csonibárd nevű pusztá közelében — mint tudósítónk írja — borzasztó kegyetlenséggel boszulta meg magát három kóbor cigány egy erdőcsőszön, a ki talopáson érte őket. Az erdő közepén földre teperték, összekötötték és a félig holt ember hátáról a bőrt lefejtették. Haldokolva találták az arra járók. A cigányokat még eddig nem sikerült elfogni.

— (**Ünnepelt igazgató.**) A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói nyugalomba vonult igazgatójukat, dr. *Csanády* Gusztávot fáklyás zenével tisztelték meg. Az ünnepelt igazgató megható szavakban mondott köszönetet s bucsuzott el tanítványaitól. A fáklyászenét társasvacsera fejezte be, melyen a gazdasági tanintézet tanárai és hallgatói teljes számban vettek részt.

— (**A magyar-bólyi év. egyház.)** ünnepélyesen bucsuzott el közszeretben álló lelkészétől, *Haffner* Vilmostól, ki mekényesi lelkészszé választatott meg. *Tóth* Vilmos jegyző a község nevében bucsuzott el meleg szavakkal a derék lekipasztortól a vasuti állomásnál. *Haffner* mély meghatottsággal köszönte meg a nagy óvációt. *Bosnyák* Izidor görög-keleti lelkész lépett a távozó lelkész-társá elé és szép szavakban méltatta az ő érdemeit a más vallás-felekezeti hivekkel való érintkezésben, biztosítván őt arról, hogy a község szerb lakossága körében is élénk fájdalmat keltett távozása. *Bosnyák* szavaira is könyvelt szemekkel mondta el szívből jövő köszönetét a távozó lelkész. Végül egy serdülő leányka igen szép csokrot nyújtott át *Haffner*-nek, kit hivei igaz szeretete kísért el új működési helyére.

— (**Csillárok, villamos lámpák és minden alkatrészek külön.)** A villamos világítás egyre nagyobb tért hódít, ez az újítás nemcsak célszerű, de a legkellemebbek egyike, szinte örül az ember, midőn a villamos lámpákat látja. Különösen a magánlakások fényét és elegáns előkelőségét emelik a villamos lámpák és csillárok. Ily csillárokból álló és függő lámpákból bámulatosan szép és finom izlésű, művészies kivitelű példányok láthatók Schönwald Imre ékszerész- és műkeres-

kedő király-utcai villamos tárgyak külön osztályában. Ezenkívül rendkívül nagy választék van villamos körtékben (izzó lámpa), a melyek nemcsak a legkitünőbb minőségűek, de egyúttal rendkívül olcsók. — E cikkekből a cég ezentel tetemesen nagyobb készletet tart, hogy a folyton fokozódó keresletnek megfelelhessen. Ép azért, a ki a lakásába villamos világítást bevezeti, mulasztást követ el, ha e szép rak-tárt meg nem tekinti és Schönwald rendkívül olcsó áraival meg nem ismerkedik.

Művészet, irodalom.

Fedák Sári.

Pécs, 1901. nov. 5.

Most, mikor arról van szó, hogy beszéljünk közönségünknek a fővárosi színházi publikum dédelgetett kedvence *Fedák* Zsazsának első pécsi vendégszerepléséről, egy pillanatra bizony zavarba jutunk s bár az ily alkalmakra tartogatott jelzőkilletve epitheton ornansokat szivesen lábai elé raknók *Fedák* Sárinak, még sem találunk az egész jelző-garmadában olyat, mi Zsazsára leginkább ráillenek.

„Művésznő”? Nem! „Kitűnő énekesnő”? Nem! „A legpompásabb Molly”? Nem! Hát akkor mi? Egyszerűen semmi más, mint *Fedák* Sári s a ki megért bennünket, az kétségtelenül ki fogja ismerni ebből az egyszerű bírálatból azt az elismerést, melyet teljes készséggel juttatunk neki s melyet méltán megérdemel.

A hogy a tegnap esti „Gésák” előadásán először színrelepett vendégünk s a közönség sűrűn tömött soraiból feltört a percekig tartó s szünni nem akaró tapsvihar, mikor az első szót ejtette ki Zsazsa a pajkos kacaj özönével, nem láttuk benne Mollyt, az angol leányt, tán pillanatra el is felejtettük, hogy voltaképpen mit játszik, csak éppen *Fedák* Sárít láttuk benne, kit méltán neveznek az angol operettek női szerepei leghivatottabb interpretálójának. Toalettjeiben, mozdulataiban, hangjában és minnkájában annyi sikket, annyi idegizgató s mégis dászkrét pikantiériát, emellett szeliden felcsillanó bájt kevés színészű vitt meg színpadra, mint éppen *Fedák* Zsazsa, kinek legnagyobb művészete tényleg az az excentricitás, melylyel igazi angol flegmával teszi magát szerepe célján, a szerző intencióján s teljesen a maga fellogása szerint kizárólag önmagát viszi színpadra. Épp oly kevéssé láttunk Rolly-Polly-jában kínai gésát, mint az első felvonásbeli angol leánykában Mollyt s táncái mégis gyönyörködtettek, énekszámait után mégis dinamikus erővel tört ki a közönség köréből a zugó taps, éljenzés, ujrázás s ez mind-mind *Fedák* Sárinak szólt.

Bámulatra ragadta a vidéket az a tény, hogy *Fedák* Sári mint a „Magyar Színház” tagja, a brutto jövedelem 10 %-át kapja fizetésül.

Nos, most, hogy láttuk *Fedák* Sárít, természetesen találjuk ezt a miniszterelnöki fizetést is túlhaladó dotációt, mert hát Zsazsa egész lényé kezeskedik arról, hogy míg az angol operette fénykorát éli, míg lesznek szerepek, melyben a színészű az ő módja szerint függetlenítheti magát, addig állandóan zsúfolt házak előtt fog játszani!

A vendégjognál fogva az elsőség *Fedák* Sárít illetve meg második helyen emlékezünk meg *Kapossy* Józsa Mimoszájáról, mely valóban pompás alakítás volt. *Kapossy*, mintha csak versenyre akart volna kelni Zsazsával, valóban pompásan énekelte el szerepét, melyet megtoldott *Miss Mary Halton* nevető dalával is, melyért, mint minden énekszámáért viharos taps volt jutalma.

Az előadásról általában azonban nem sok jót mondhatunk. Különösen a második felvonás volt dőcögös s ehhez még hozzájárult az is, hogy a zenekar botrányos módon

elhibázta a muzsikát, mintha csak kitartó buzgalommal arra törekedett volna, hogy minél élesebb disszonáciát produkáljon.

Nem tudjuk, hogy mi okozta ezt a hangzagyvalékot, de hogy az ilyesmi elő ne forduljon, arra jó lenne ügyelni, különösen akkor, mikor vendég van a színpadon, ki méltán megbotráncozhatik azon, hogy minek teszik tönkre dalát, táncát ilyen veteránbandához is méltatlan nyávogással! (dr. F-t.)

Folyó szám 40. Idénybérlet 40. Páros bérlet.

Nemzeti színház.

Fedák Sári utolsó vendégfellepte.

Ma, szerdán, november 6-án:

Bolond.

Mese 3 felvonásban.

Személyek:

Deli urfi	Mezey Andor
Pimpó, korcsmáros	Vágó Béla
Piroska,	Staud Margit
Kékike,) leányai	N. Takács J.
Fehérke,)	Szirmay Olga
Ellák,)	Kozma Pista
Böngér,) nemes ifjak	Kardos A.
Csuzamér)	Sáfrány Vilmos
Birigó, sekrestyés	Nádasy József
Bimbó,) csavargó bohócok	Szilágyi A.
Bimbilla,)	Fedák Sári k. a.

Csütörtök november hó 7-én:

Kis mama.

Henry Meilbac és Halévy vigjátéka.

Törvénykezés.

Gyilkos bérkocsis.

— Esküdszéki tárgyalás. —

Pécs, 1901. november 5.

A mai esküdszék *Horváth* István, siklói bérkocsis fölött ült törvényt, a ki halált okozott súlyos testisértés vádja miatt került az esküdszék elé.

A tárgyalást *Simon* József dr. tanácselnök vezette; szavazó bírák voltak: *Porges* Miksa dr. és *Koszer* János, törvényszéki bírák. A vádhatóságot *Gyenes* József dr. kir. ügyész képviselte, a védői tisztelet *Kelemen* Mózes dr. pécsi ügyvéd teljesítette. A jegyzőkönyvet *Grün* Sándor, törvényszéki aljegyző vezette.

Mint orvos szakértő jelen volt *Jellachich* István dr., kir. törvényszéki orvos és *Radó* Adolf dr. s *Grekesi* Ottó dr., siklói orvosok, a kik az elhalt *Marócsay* Pétert a kórházban boncolták. Német tolmácsként dr. *Kaufer* Jenő ügyvéd szerepelt.

Az esküdszék a következőkép alakult meg:

Esküdtek lettek: *Ribics* Máté, *Labrenc* Gusztáv, *Gerőfi* Nándor, *Graumann* János, *Pápa* József, *Höffler* János, *Németh* Gyula, *Bottlik* Imre, *Horváth* Halas Antal, *Lenkei* Lajos, *Sey* Ernő dr., és dr. *Stein* Lajos.

Pótesküdt *Rueprecht* Nándor.

A vádlott, *Horváth* István, a tenforgó büntényt a következőkép adta elő: Őt tavaly, 1900 évi április huszonkettedikén *Hosszu* János, siklói polgár fölfogadta, hogy a délután 2 órakor Vókányra érkező vonathal várja meg, hogy bevigye Siklóra. Ő ott is volt. *Hosszu* János megérkezett a vonattal, de nem ült föl a kocsi, hanem bement a kocsmába. Ő is odament.

A vonattal megérkezett Pécsről *Marócsay* Péter, nagytótfalusi gazda-ember is, a ki itt törvényben járt. Anyját akarta valami csekélység miatt bezáratni, de a törvényszék fölmentette az asszonyt. *Marócsay* szintén a kocsmába ment és a külső ivóban letelepedett *Horváth* Istvánnal egy asztalnál. Bőn az »urak szobájában«
áldogáltak *Hosszu* János, *Simon* Pal, tótfalusi vendéglős és *Sloboda* Nina. *Marócsay*, a mint hallotta, hogy a tulsó szobában hangosan vannak, fölkel és átment azokhoz. *Simon* meg is kínálta villányi »fojtott«
borral, mire kiment. Utóbb visszatért jasszal, hogy *Simon* elvette a pénzét. Ekkor *Marócsay* már meglehetősen ittas volt, s *Simon* felé tartott, a ki mind két kezével fölütötte az ajkát. *Marócsay* után ment *Horváth* is, a ki *Marócsay*t a szobából kihuzta, mondván: »Neked nincs helyed az urak szobájában.«

Később *Simon* átment abba a szobába, a hol *Marócsay* és *Horváth* volt. Ezeknek társaságában találta *Vastagh* István volt tótfalusi bírót, a ki *Marócsay*val együtt Pécsen volt. *Marócsay* most *Simon*tól bocsánatot kért, hogy őt azzal gyanúsította, mintha a pénzét elvette volna. A bírónak adta már előbb, hogy megőrizze. Ez este félnyelc tájban történt. *Simon* a béke jeléül fizetett *Marócsay*nak két üveg bort és aztán hazafele készülődtek. Mire *Simon* a kocsmából kiment, a többi már a kocsin volt. A kocsi, *Horváth*, föl-szólította *Marócsay*t, fizessen egy koronát. Erre *Marócsay* leszállt és azt mondta, inkább visszamegy Pécsre, a hol mulatni fog. A többiek elhajtottak, *Marócsay* meg ott maradt. Másnap hallották, hogy *Marócsay*t a kómázsaló mellett levő árokban féholtan találták meg, a honnan Siklóra a kórházba szállították. Itt a sérült délután három órakor meghalt.

Igy szólt a vádlott vallomása. Am egy körülményről hallgatott. Azzal vádolták ugyanis,

A tanácsnok kérésére néma fejbólintással válaszoltam.

Ez ugyan nem oly ügy, melyet itt tárgyalhatnánk, kérem tehát, hogy holnap délelőtt lenne szives meglátogatni engem hivatalomban.

Megígértem. E tárgyat előre elintéztük.

Még egy ideig beszélgettünk, aztán haza mentem.

Az éjjelt nyugtalanul töltöttem.

Másnap korán keltem, hogy hivatalos ügyeimet a rendes időre elvégezhessem. Aztán mentem a Tanácsoshoz. Alig adtam le névjegyemet megnyílt az ajtó.

— Hozta Isten doktor ur! — fogadott és helyet mutatott.

Helyet foglaltam. A tanácsos egy nagy csomó sárgult akta közt kutatva, végre így szólt:

— Ugyebár ön Marsfinnben született?

— Igen.

— Talán vissza fog emlékezni egy ott fekvő Heiberg birtokra.

— Igen; nagyon élénken emlékezem a tulajdonosára is.

— Péteri Mária? . . .

— Igen, ez volt a neve.

— Az a kifejezése, hogy »élénken«
emlékszik a tulajdonosára, alkalmat ad arra, hogy tovább is kérdészködjem.

— Valószínűleg akkor fel is tűnhetett önnek valami Péteri Mária személyét illetőleg; nemde?

— Ezzel még nem modtam azt, tanácsos ur!

— Nem. De talán lesz szives mégis észrevételeivel felvilágosítást nyújtani egy ügghöz.

honnét a Feleburgi közép iskolába jártam. Az ottani egyesület könyvtárából gyakran vettem ki olvasmányokat. Leginkább szerettem a tragikus történeteket és a szép verseket.

Egyszer a többek közt „Heine Dalai“ kerültek kezembe. Amint felütöttem a könyvet, az első lapon e név állott:

„Nilseu Ábel, a Felsburgi közép iskola tanulója“.

Feltűnt nekem e név és utánna kérdészködtem. Így tudtam meg, hogy Nilseu Ábel ki jelenleg egy nagy birtok tulajdonosa, — vagy husz évvel ezelőtt itt járta iskoláit, de mivel már korán kicsapongó természetű volt s iskolai tanulmányai helyett ledér nők társaságában mulatott, az iskolából kitették. Hogy vajjon Hárdeville tulajdonosa volt-e azon Nilseu Ábel, — mindezideig titok volt előttem.

III.

Közép iskoláim bevégezése után az egyetemre iratkoztam be, hogy megszerezhessem magamnak a doktorátust.

Ez ideig ismét pár év tűnt el felettem s mindjobban kiélesítették eszemet a tudomány többféle fajai. Kedvelt tantárgyam a pszichológia volt. Gyenge észszel kezdtem a lélek rejtelmét kutatni. El is tökélttem, hogy minden erőmmel e tudománynak szentelem magam; or-

hogy Marócsayt, a mikor az »urak szobájából« kihuzta, oda vágta a földhöz, úgy, hogy az koponyáján súlyos sérülést szenvedett volna. Az orvosok a boncolás alkalmával tényleg találtak is rajta súlyos sérülést és szerintük ez okozta a halált,

Ép ez a körülmény tette érdekessé a tárgyalást. Délelőtt folyamán még semmi tény nem bizonyította, hogy Horváth a földhöz vágta volna Marócsayt, s hogy ez így koponyáján megsérült volna. A kihallgatott tanuk egyike sem tudta ezt a tényt bizonyítani. *Vas-tag* István bíró úgy vallott, hogy ő hallott valami nehéz esést, de nem tudja, hogy történt. Nyomban utána Marócsay a szobában volt, de nem panaszkodott, hogy fájna valamije, csak ajka szélét mutatta, melyen egy kis vér-folt volt.

Sloboda Lina beidézt tanu a vizsgáló bíró előtt azt vallotta, hogy a vádlott Marócsayt kidobta a szobából, míg ma tagadta. *Ackermann* Ádám korcsmáros nem tud arról, mintha Marócsayt a földhöz vágta volna, pedig ő maga és Horváth vitték ki az »urak szobájából«.

Lapunk zártakor még folyt a tanuk kihallgatása.

Tanügy.

(Az iparos és kereskedő tanonciskolai költségelirányzatra, melyné az iparos tanoncoknál 3180 kor. a kereskedőknél 1780 kor. összesen 4960 kor. hiány mutatkozik, a város tanácsa következő előterjesztést tett: „A hiány fedezésére más mód, mint az államsegély megadása sajnos viszonyaink között nem lehetséges, mert hisz a filoxeravész

birtokosaink, tehát az adózók nagyobb kontingensének legnagyobb részét tönkre tette s még is ennek dacára a községi pótdadót az az előtti 25 százalékról a közszükségletekkel és az állami közigazgatás közvetítésével járó költségek rohamos emelkedése miatt 42 százalékra, majd 1902. évre az országos betegápolási pótdadót tevő 3 százalékon kívül 49 százalékra emelni kellett, a mellett az említett pótdadó 3 százalékot, a külön szedett köztisztviselési pótlék 5 százalékot, a vizadó 5 százalékot, a házbérkrajcárok 3 százalékot, az utadó 9 százalékot tesznek s külön vizbérek is terhelik a háztulajdonosokat úgy, hogy a községi adó természetű és egyéb járulékok már is mintegy 80—90 százaléknak felelnek meg, melyeket már fokozni nem lehet. Ezek alapján bizton remélhető, hogy a szerencsétlen viszonyokkal küzdő s dacára ennek pótdadóink közel háromnegyed részét a tanügyre áldozó városunknak a teljes segély a mostani tanévre meg fog adadni, legalább a város által fenntartott és példásan vezetett iparos- és kereskedelmi tanoncoktatásnál, midőn ez a messze vidék előnyére kénytelen az ide özönlő, nagyszámu szláv, de főképen német ajku tanulatlan, még olvasni sem tudó, de a magyar nyelvet egyáltalán nem értő, közel 500 gyermekből hasznos iparosokat és kereskedőket nevelni és e célból 3 előkészítő-osztályt fenntartani. A miért is ezen előirányzat a viszonyainkat teljesen ismerő nagyságos kir. tanfelügyelő útján a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz, oly kérelem

mellett rendeltetik felterjesztetni, hogy a való állapot szerint előtüntetett 4960 kor. hiányt az államkincstár terhére átvenni kegyeskedjék.«

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1901. nov. 5. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 774.6 mm (súlyedő.)

Hőmérsék = 5.1 °C.

> maximuma: 8.1 °C.

> minimuma: 2.5 °C. } tegnapi.

Párainyomás: 4.5 mm.

Relatív nedvesség: 77. %

Felhőzet: 10° Str. W. —

Szélirány s erő: W. 2. —

Csapadék 24 órai: 0. — Hárma'p. = 1.1 °C.

Hideg, boros i. v. hajlam kevés csapadékra.

Dr. Girer.

Országgyűlés

A képviselőház ülése november hó 5-én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távratá.)

Apponyi elnök bejelentette ma a Háznak az összeférhetlen állásokról lemondott képviselőket, majd bemutatta *Trubinyi* János, stomfai képviselő mandátumát s ezzel most már minden kerület képviselve van.

Ezután bemutatta a beérkezett kérvényeket, bejelentette az osztályok megalakulását, felolvastatta a tegnap megválasztott bizottságok jegyzékét, majd a felirati bizottság huszonegy tagját választották meg.

vos leszek s így lesz alkalmam e szép tudomány nehézségeivel idő után megküzdenem.

Lehet, hogy szülőhelyem rejtélyességeinek, évek hosszú során át magamba szitt babonás problémái indítottak erre a pályára.

Reményem nem csalt. Tanultam éjt-napot egygyé téve s az Isten megsegített. Sikerral tettem le vizsgáimat, mely után rövid idő múlva midőn üresedés lett, felvettek a Felsburgi kórházba mint segéd-orvost. Itt volt a megye központja s az egész vidék elmebetegjeit ide szállították.

A megfigyelő orvos mellé lettem beosztva s így épen alkalmam nyilott tapasztalatokat szerezni mind-abbban, mi tulajdonkép célom is volt.

Vagy fél évig működtem itt, de szerény anyagi viszonyaim által kényszerítve, jobb helyzet után kellett néznem. Találtam is. Tonderuba, mely két mérföldnyire fektűt Mars falutól, az én kedves szülőhelyemtől — állapodtam meg.

A közeli Nibülliben szintén lakott egy orvos, ki az egész környék lakóinak nyújtott segélyt esetleges nagyobb betegségeknél, mi ugyan a környéken nem igen fordult elő. A rendszeres lóp járványból a lakosság közt egyik-másik javasasszony gyógyított a magaféle gyógyszereivel, füveivel. Évente alig halt el néhány ember, olyan nagy betegségben melyen a javasasszony gyógyfüve véletlenül nem tudott segíteni. Különben szegény is volt a lakosság és így nem költsékezett orvosra, drága gyógyszerekre. Néha mégis úgy elfogott valami vágy, hogy bár ott élhetnék a békés, csendes nép között; nekik nyújthatnám

tudásomat, segítségemet. De nem lehetett. Arra voltam kényszerítve, hogy pénzért dolgozzam, hogy megélhessek s jó öreg atyámat némiképp segíthessem.

Késő őszi est volt. A „Koppenhágához“ címzett kávéház egyik asztalánál ültem s éppen arra gondoltam, hogy a közeledő ünnepekre elnézek, husz év, óta nem látott szülőföldemre.

Husz év! Istenem, milyen hosszú idő, s mégis mi gyorsan tűnik el az ember felett, s hogy megváltoztatja. Majd nem is fognak ráismerni az onnét elkerült nyolc éves gyermekre.

Csendes elmélkedésem közben valaki megérintett. Visszafordultam. A tartományi fiatal tanácsnokot láttam előttem. Azóta ismertem, hogy idehelyezték Tonderuba: Igen barátságos ember volt. Leült az asztalhoz és beszélgettünk. A többek közt szóba került az elmebetegek folytonos szaporodása is.

— Ugyebár ön megfigyelő segédorvos volt a Felsburgi tébolyda osztályánál? kérdé beszéd közben a tanácsnok.

— Igen. Egy fél évig. Ugyanis teljesen e gyógyászatnak, illetve tudománynak szenteltem magam, s mondatom a rövid idő alatt igen sokat tanultam.

— Nos, akkor ön nekem egy szivességet tehetne, — szólott valami vontatott sokat mondó hargon.

Különös érzés fogott el szavai után. Régi nevek, ifjukorombeli alakok tűntek lelki szemeim elé.

Talán az erős Grock, vagy a mult rejtélyeinek csodálatos hatása volt-e — nem tudom. —

Apponyi ezek megtörténte után felhatalmazást kér az ülést összehívására akkorra, mikor a felhívás elkészült. Hétfőn mindenestre lesz ülés.

A Ház mai ülése előtt az országgyűlési tudósítók Rákosi Jenő vezetése mellett tisztelegtek Apponyinál, ki Rákosi üdvözlőre szívesen válaszolta, hogy a hírlapírókat a parlament ikertestvérének tekinti, mivel együtt szolgálják a közérdeket. Kéri továbbra is a hírlapírók támogatását és bizalmát. A lekes éljenzéssel fogadott válasz után az országgyűlési tudósítók bucsuztak Apponyitól.

TÁVIRATOK.

— **Királyi kihallgatás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A király **Lukács** pénzügyminisztert ma hosszabb kihallgatáson fogadta.

— **Katholikus nagygyűlés.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A bécsi nunciaturán ma délelőtt megtartották a kanoni processus informativust három új püspökkel. Délben ebéd volt a nunciussnál. A katolikus nagygyűlés üdvözlő táviratot küldött a királynak és a pápának.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV **PLEININGER FERENC**
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

A Széchenyi-tér közelében

két ház

célszerű lakásokkal és kerttel; egy a város közvetlen közelében fekvő

szőlő
kényelmes nyaralóval és több

ház hely

előnyös feltételek mellett **eladó.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nemes gyümölcsfák

az idén nagy készlet miatt igen olcsón kerülnek eladásra Nowotarski kertészetében Munkács-utca 20. sz. a. 2-4 éves törpe fák darabja 15-20 krajczár. — Gyönyörű magas törzsű fák darabja 30-40 krajczár.

Emeleti utcai lakás,

mely áll **2 szoba, alkov, konyha és mellékhelyiségekből**, az **Árpád-utca 31. szám alatti házban november 1-től kiadó.**

Évi bér **280 korona.**

Bővebbet ugyanott a házmesternél vagy lapunk kiadóhivatalában.

11657.

Polg. 901. sz.

Hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy **Varga község** 211. sz. felvett 306. hrsz. legelő felosztásának, illetve a tényleges felosztás hitelesítése érdekében az előnyomozásnak a helyszínén leendő foganatosítására határnapul **1901. évi november hó 18. napjának d. e. 11 óráját** a községi bíró házához kitűzte, a mikorra az érdekelteket azzal idézi meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés, vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőitől gondoskodjanak.

Pécsett, 1901. évi szeptember 27. napján, a kir. tszék, mint urbéri bíróság.

Hardi Sándor
elnök.

Dr. Nagy
jegyző.

!! Éppen most jelent meg !!

A Pécs szab. kir. város és határában levő épületek jegyzéke

(Háztulajdonosok névjegyzékével)

ára 2 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Kizárólagos

Posztógyári-raktár

Pécs, Apáca-u. 2. Takarékpénztári új palota.

35%-ot takaríthat meg minden férfi, ki ruhaszükségletét kizárólagos **Posztógyári raktárunkból** fedezi. Óriási választékot tartunk honi, angol, gráci és brünni

férfi ruha szövetekben

és **szabó kellékekben**, ugy szintén **tömösvölgyi és pinkafői lőtakarókban**, melyeket rendkívüli **olcsó** árakban árusítjuk.

Tisztelettel

Leichner és Fleischer.

Tőzeg klosettek!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, ki **teljesen szagtalan** árnyékszékét óhajt. mert a tőzeg szagtalanít!

Tőzeg-klosettet beszerez mindeki, ki a maga és családjának egészségéről gondoskodik, mert a tőzeg **fertőtleníti!**

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, aki a mindenféle betegségeket teresztő **pöcögődröt** házából eltávolítani kívánja, mert az ilyenre a tőzeg-klosettek használatánál **többé szükség nincsen.**

Tőzeg-klosettek kizárólag kaphatók:

Kraus Istvánnál, Pécssett.

T. Kraus István urnak Pécssett.

Ezennel szívesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított **tőzeg szóró klosettekkal teljesen meg vagyok elégedve.** A klosettek kifogástalanul működnek és teljesen szagtalanok. Pécs, 1900. június hó 10-én.

Tisztelettel **Dr. Mende Lajos.**

T. Kraus István urnak Pécssett.

Szívesen adom tanubizonyoságát annak, hogy az Ön által szállított **tőzeg-árnyékszék**ek minden tekintetben megfelelő, különösen hangsúlyozom, hogy mióta ezek nálam használatban vannak és az emésztődröt használaton kívül helyeztem, az eddig mindig **nedves falak egészen kiszáradtak.** Pécs, 1901. május hó.

Tisztelettel **Dr. Czirer Elek,** főorvos.

T. Kraus István urnak Pécssett.

Ezennel igazolom és bizonyítom, hogy a megyei árvaháznál már egy év óta ezen klosettekből **10 db. van használatban** és feltűnő szagtalan voltak, csekély kezelési költségük folytán legmelegebben ajánlhatók.

Keller István, várnagy, mint a megyei árvaház felügyelője

T. Kraus István urnak Pécssett.

Ezennel szívesen kinyilatkoztatom, hogy a nekem szállított **tőzeg klosettek teljesen megelőlegezőmre** beváltak és a még visszalévőket is mihamarabb átalakítottam.

Tisztelettel **Fodor Pál,** ügyvéd Deák-u. 1.

FEHÉR BÉLA

butor raktára

Pécssett, Apáca-u. 2. szám alatt a takarékpénztári új palotában.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát **teljes hálószoba, ebédlő és Salonberendezésekben**, ugy szintén ottománok, ebédlő divánok, lószőr és afric matracok, tükrök, képek, nádszékek és vasbutorokban.

Sehol nem létező, rendkívül olcsó árak mellett.

Hitelképes egyéneknek részletfizetésre is.

Csődtömeg eladás.

Vb. Engel Zsigmond szentlőrinci bej. fakereskedő cég csődválasztmányának f. évi október hó 8-án tartott ülésében hozott határozata folytán közhírré teszem, hogy a nevezett csődtömeghez tartozó következő ingóságok zárt ajánlati tárgyalás után eladatni fognak.

I. A csődleltárban 609, 660, 667—687, 689—815, 817—912, 914, 916, 918—924, 927—930, 932—936, 938—978, 981—990, 1001—1034, 1061—1070, 1074—1078 és 1081—1085 leltári t. sz. a. összeirt *köris-, tölgy-, dió-, tölgyfa, fries, göcs, stafli, padló, deszka, párisi áruk* 30448 kor. 76 fillér beszerzési árban és 26555 kor. 88 fill. becserékben.

II. A csődleltárban 913, 917, 925, 979, 980, 985, 991—1000, 1035—1060, 1071, 1079 és 1080 leltári t. sz. a. összeirt *göcs, párisi áru, padló és fries áruk* 9599 kor. 76 fillér beszerzési és 9881 kor. 38 fillér becserékben.

III. A csődleltárban 494—534, 541—557, 601—608, 622—648, 650—659, 663—666, 688, 816, 915, 926, 931, 1086—1088, 1091, 1093—1096, 1112, 1116—1119, 1124, 1146, 1195, 1198 és 1200 leltári t. sz. a. összeirt *fenyőfa, deszkák, lécek, gerendák, padlók, gyertyán, tölgy, dió, köris és szilfa-padlók, deszkák, cölömpök, fries, parketta fák* 7471 kor. 31 fillér beszerzési árban és 2254 kor. 55 fillér becserékben.

IV. 1. A csődleltárban 1217—1219. leltári t. sz. a. összeirt *Massák-féle gáter fűrészes 2 tolokocsival és simpárral, 2 körfűrészes asztal és 4 toló kocsi vas'engelyű kerekekkel* 3600 kor. beszerzési árban és 1750 kor. becserékben, együttesen az 1169—1172, 1174—1176, 1182—1186, 1199, 1202—1216, 1231—1238, 1243—1247 leltári t. sz. a. összeirt hozzá tartozó *szerszámokkal és felszerelési tárgyakkal* 649 kor. 45 fillér beszerzési árban és 152 kor. 96 fill. becserékben.

2. A csődleltárban 1225 leltári t. sz. a. felvett *»Tophána» féle horisontal fűrészes a hozzá tartozó összekötő transmissióval, egy fa és vas kormányruddal 8 méter hosszú kocsival és sínekkel* 7000 kor. beszerzési árban és 4000 kor. becserékben, együttesen az 1224 leltári t. sz. a. felvett *»Tophána»-féle szalag-fűrészeszel, apró szijkerekekkel és 2 áttételi kerékkel* 1000 kor. beszerzési árban és 500 kor. becserékben, valamint az 1239. leltári t. sz. a. felvett 2 drb szalag és 2 drb *horisontal fűrészeszel* 25 kor. beszerzési árban és 20 kor. becserékben és 1222. leltári t. sz. a. felvett *fűrészes-köszörülő állvánnyal* 100 kor. beszerzési árban és 30 kor. becserékben.

V. A csődleltárban 1220 leltári t. sz. a. felvett 1 drb *10 lóerejű Marshall-féle 2486. sz. locomobil* a felszerelési tárgyakkal 4000 kor. beszerzési árban és 2000 kor. becserékben.

VI. A csődleltárban 1221. leltári t. sz. a. felvett *14 lóerejű, 18554. számú »Garreha»-féle locomobil* a szükséges felszerelésekkel 9000 kor. beszerzési árban és 3000 kor. becserékben, az 1223. leltári t. sz. a. felvett összes transmissiórudak és szijkerekekkel fent a gépházban és lent a gépház aljában 3000 kor. beszerzési árban és 800 kor. becserékben, valamint az 1187—1194. leltári t. sz. a. felvett vasdarabok, csövek, üllök, tábori fuvó, tüzi fogó, zsák 101 kor. 20 fillér beszerzési árban és 41 kor. 60 fill. becserékben, továbbá az 1226—1231, 1234, 1241. leltári t. sz. a. összeirt 1 láda szén, vasékek, csavarok, használt szijcsavarok és gépalkatrészek, csőszorító, zsírozó szalence, reszelők, gáterek, vaskarikák, géprész egyenlítő, gépszij 62 kor. beszerzési árban és 21 kor. becserékben, 1240. leltári t. sz. a. felvett 15 tekeres különböző használt gépszij 500 kor. beszerzési árban és 100 kor. becserékben, végül 1242. leltári t. sz. a. felvett 1 hordó gépolaj 80 kor. beszerzési árban és 60 kor. becserékben.

Ajánlat az I. II. sz. a. felsorolt faeműekre, valamint az V. alatt foglalt Marshall-féle locomobilra mindegyikre csakis külön-külön tehető s ezek tekintetében más csoporttal, vagy egymás között egyesítetten tett ajánlat figyelmen kívül hagyatik, míg ellenben a III., IV. sz. a. felsorolt csoportokra ajánlat úgy együttesen, mint külön-külön és pedig nemcsak a fenti római számok alatti csoportosítás szerint, hanem az együttes beszerzési árban illetve, becserékben összesítve kitüntetett és összefoglalt leltári t. sz. a. külön alcsoportra is tehető, míg ellenben a VI. alatti csoportra nézve csak együttesen tehető ajánlat s másként tett ajánlat el nem fogadtatik.

Ajánlattevő tartozik ajánlatában az ezen hirdetésben kitüntetett becserék 10%-át, vagyis az I. alatti csoportra nézve 2665 k. 58 fillért, a II. alatti csoportra nézve 988 k. 13 fillért, a III. alatti csoportokra nézve 225 k. 45 fillért, a IV. 1) alatti csoportokra nézve 175 k. és 15 k. 29. fill., illetve 190 k. 29 fillért, a 2) alatti csoportra nézve 400 k., 50 k., 2 k. és 3 k., illetve 455 koronát, az V. alatti csoportra nézve 200 koronát és a VI. alatti csoportra nézve 402 korona 26 fillért bánatpénzül mellékelni.

Az ajánlatok dr. Toldi Béla pécsi ügyvéd urnál, mint a csődválasztmány elnökénél, f. é. november hó 23-án déli 12 óráig; Benkő Gyula szentlőrinci ügyvéd csődtömeggondnoknál ugyanaznap délelőtt 11 óráig nyújthatók be. Később benyújtott ajánlat figyelembe nem vétetik.

Az ajánlatok felett a csődválasztmány f. 1901. évi november hó 23-án délután 2 órakor dr. Deutsch Antal választmányi tag ügyvédi irodájában, Pécsen fog határozni, jogában állván valamennyi ajánlatot visszautasítani. Az el nem fogadott ajánlatokhoz mellékelte bánatpénz azonnal visszaadatik.

Az elfogadott ajánlat tevője tartozik a megajánlott vételért 3 (három) nap alatt tömeggondnoknál készpénzben lefizetni.

A megvett tárgyakat köteles a vevő 1901. évi december 20-ig átvenni és elszállítani, de már az ajánlat elfogadása után a megvett ingókra nézve, sem a tömeggondnok, sem a választmány felelősséget semmi tekintetben nem vállal, azok teljesen a vevő felügyelete és felelősége alá helyeztetnek.

A bélyeg és jogilleték a vevőket terheli.

Az áruk minősége, mennyisége, valamint a leltár helyessége tekintetében sem a választmány, sem a tömeggondnok szavatosságát nem vállal.

Ha az elfogadott ajánlat tevője fizetési kötelezettségének elegett nem tenne, bánatpénzét a tömeg javára elveszti, s az általa megvett, de ki nem fizetett ingók kárára és veszélyére újból eladatnak s e tekintetben fenntartja magának a választmány az ajánlati tárgyalás, úgy birói árverés útján eladás között a szabad választást.

Ha vevő a megvett ingókat f. 1901. évi december 20-ig el nem szállítaná, ez esetben a helyiség után a további bérfizetés őt terheli s ezen bérlet helyiség tekintetében a csődtömeg kötelezettségét átveszi.

A csődleltár tömeggondnoknál, valamint az ingóságok is a tömeggondnok közbejöttével naponként d. u. 2—5 óra közt megtekinthetők.

Baranya-Szent-Lőrinc 1901. október 26.

Benkő Gyula,

mint vb. Engel Zsigmond csődtömeggondnoka.